

UZASADNIENIE

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie

z dnia 5 marca 2026 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Skarżyskie PLH260011

Zgodnie z art. 28 ust. 5 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenia dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*).

Obszar Natura 2000 Lasy Skarżyskie PLH260011 został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (Dz. Urz. UE. L. 2011 Nr 33 poz. 146) (2011/64/UE). Rozporządzeniem z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Skarżyskie (PLH260011) (Dz.U. z 2023 r., poz. 908) Minister Klimatu i Środowiska wyznaczył specjalny obszar ochrony siedlisk Lasy Skarżyskie PLH260011.

Obszar Natura 2000 objęty planem położony jest na terenie województwa świętokrzyskiego i obejmuje część gmin: Bliżyn, Skarżysko-Kamienna i Skarżysko-Kościelne w powiecie skarżyskim oraz na terenie województwa mazowieckiego i obejmuje część gmin: Szydłowiec i Chlewiska w powiecie szydłowieckim.

Lasy Skarżyskie położone są na gruntach prywatnych, gminnych i innej własności oraz gruntach Skarbu Państwa, w tym zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Skarżysko.

Aneks do Planu Urządzenia Lasu na lata 2018-2027 dla Nadleśnictwa Skarżysko zawiera zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, dlatego też tereny te zostały wyłączone z opracowywanego dokumentu.

Obszar wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie ochrony następujących siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków zwierząt wymienionych w Załącznikach I i II *Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory* (Dz. U. UE-sp.15-2-102 ze zm.):

1. Siedliska przyrodnicze wymienione w Standardowym Formularzu Danych (SDF-ie):

- 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Poblio Callunion*, *Calluno-Arctostaphylyon*)
- 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie)
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*)
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensobnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe
- 91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*)

2. Gatunki zwierząt:

- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

- 1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia*
- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

Projekt planu zadań ochronnych (zwany dalej PZO) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2024 r. poz. 99) w celu utrzymania lub poprawy stanu przedmiotów ochrony.

W celu opracowania projektu PZO zlecono opracowanie zewnętrznej firmie stosownej ekspertyzy dla obszaru Natura 2000 poza gruntami zarządzanymi przez PGL LP. Ekspertyza obejmowała przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej pozwalającej uzyskać aktualną wiedzę o przedmiotach ochrony, w tym o ich występowaniu oraz stanie ochrony, przeanalizowano także potrzebę zmiany statusu przedmiotów ochrony lub poszerzenia ich listy. Dane zostały zobrazowane w formie tekstowej oraz graficznej, w tym w systemie GIS. W trakcie ww. prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony w obszarze podanych w Standardowym Formularzu Danych - SDF-ie. W trakcie prac terenowych prowadzonych na potrzeby opracowania ekspertyzy przyrodniczej nie potwierdzono obecności siedliska 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), stąd siedlisko to zostało wykreślone z SDF-u.

Przedmioty ochrony takie jak: 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea) i 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne, występują również na gruntach lasów państwowych. Natomiast siedliska przyrodnicze: 9110 Kwaśne buczyny (*Lužulo-Fagetum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*) zostały zinwentaryzowane tylko na gruntach będących w zarządzie PGL LP, dlatego w zarządzeniu nie zostały określone dla nich zagrożenia, cele działań ochronnych i działania ochronne. W przypadku siedliska 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*), którego powierzchnia wskazana w SDF wynosi 68,64 ha (z czego na powierzchni 21,37 ha zostało potwierdzone na gruntach będących w zarządzie PGL LP w ramach PUL dla Nadleśnictwa Skarżysko, a pozostała powierzchnia, tj. 47,27 ha na gruntach prywatnych, gdzie Wykonawca ekspertyzy przyrodniczej z uwagi na znaczny stopień degradacji określił reprezentatywność tego siedliska na poziomie nieistotnym – D. Biorąc pod uwagę powyższe konieczna jest dalsza weryfikacja dotycząca stanu siedliska na gruntach prywatnych. W ramach prac terenowych na potrzeby aneksu do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Skarżysko nie potwierdzono występowania gatunku o kodzie 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, natomiast w Zadaniach ochronnych w PUL określono działanie polegające na uzupełnieniu stanu wiedzy w tym zakresie. Warto zaznaczyć, że pomimo tego, że przeplatka aurinia jest niezwykle cennym elementem środowiska przyrodniczego obszaru Natura 2000 Lasy Skarżyskie, w miejscach występowania siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej ważniejsze jest użytkowanie w sposób ściśle dostosowany do potrzeb tych przedmiotów ochrony. Pozwoli to na zachowanie wrażliwych na nieużytkowanie lub niewłaściwe użytkowanie cennych siedlisk przyrodniczych oraz na zachowanie populacji *Euphydryas aurinia*. Motyl ten występuje na znacznie większej powierzchni, niż wskazane siedliska przyrodnicze, a z drugiej strony wykonywanie fakultatywnych działań ochronnych ukierunkowanych na ochronę wrzosowisk, muraw bliźniczkowych, łąk trzęślicowych oraz torfowisk przejściowych pozwoli na utrzymanie właściwego dla przeplatki aurinia siedliska i nie przyczyni się do zaniku istniejących populacji czarcikęsu łąkowego *Succisa pratensis* – gatunku żywicielskiego *E. aurinia*.

W toku prac nad projektem PZO zweryfikowana została wielkość powierzchni zajmowanej przez pozostałe siedliska na terenach poza gruntami zarządzanymi przez PGL LP. Dokonano analizy stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000, zidentyfikowano i przeanalizowano zagrożenia oraz zdefiniowano

cele zakładane do osiągnięcia w dalekosiężnej perspektywie obowiązywania planu. W przygotowywanym projekcie PZO uwzględnione zostały wymagania Komisji Europejskiej w zakresie formułowania celów ochronnych. Przy określaniu celów posłużono się większością wskaźników określonych w metodyce monitoringu przygotowanej przez GIOŚ dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych i gatunków. Dla żadnego z siedlisk przyrodniczych nie zastosowano wskaźnika polegającego na ocenie powierzchni siedliska na stanowisku ponieważ w obszarze występuje kilka/kilkanaście stanowisk. Przyjęto jednak wskaźnik pozwalający zaobserwować zmiany w łącznej powierzchni siedliska w obszarze tj. powierzchnia danego siedliska w obszarze, który nie ma odpowiednika w metodyce GIOŚ (która została ona opracowana do oceny wybranych płatów w Polsce). Ponieważ nie jest to wskaźnik przyjęty do celów państwowego monitoringu nie określono jego wartości w skali FV, U1, U2. Brak jest też danych pozwalających ocenić wymaganą powierzchnię siedliska w obszarze Natura 2000 w tej skali. Ponadto, dla siedliska przyrodniczego o kodzie *91D0 nie określono celów w ramach wskaźników: „Gatunki charakterystyczne”, „Gatunki dominujące”, „Inwazyjne gatunki obce w runie”, „Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „Uwodnienie”, „Gatunki obce geograficznie w drzewostanie”, „Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie”, „Naturalne odnowienia drzewostanu”, „Występowanie mchów torfowców”, „Występowanie charakterystycznych krzewinek”, „Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna” oraz „Inne zniekształcenia” - z uwagi na znaczny stopień degradacji tego siedliska jego reprezentatywność oceniona została na D (nieistotna), dlatego też ocena wskaźników na poszczególnych stanowiskach nie była wykonywana. Siedlisko to występuje w dobrym stanie ochrony na gruntach PGL LP i w PUL określone zostały cele szczegółowe.

W przedmiotowym planie zadań ochronnych dla przedmiotów ochrony 6410 i 1065 z uwagi na niepełną wiedzę przyrodniczą dotyczącą ich występowania na terenie obszaru oprócz określenia celów działań ochronnych i działań z zakresu ochrony czynnej i monitoringu, zaplanowano również działanie dot. uzupełnienia stanu wiedzy. W przypadku siedliska o kodzie 6410 i 6230 z uwagi na mniejszy areal siedliska zinwentaryzowany w latach 2018-2019 w stosunku do powierzchni zgłaszanej na etapie wyznaczania obszarów, zaplanowano działanie polegające na ponownej weryfikacji w terenie, celem poszukiwania dodatkowych powierzchni tego siedliska. Dla przedmiotów ochrony: 4030, 7140, 1060 po przeprowadzonych badaniach terenowych stan wiedzy jest wystarczający, w związku z tym nie ma potrzeby określania działania polegającego na uzupełnieniu stanu wiedzy. Dla tych przedmiotów ochrony określono zagrożenia, cele działań ochronnych i działania ochronne związane z ochroną czynną i monitoringiem z wyjątkiem czerwonoćczyka nieparka, gdzie przyjęto, że wystarczające jest utrzymanie różnych typów łąk w obszarze. Po przeprowadzeniu ww. działania polegającego na uzupełnieniu stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony, dla których wskazano taką potrzebę, w przypadku ich stwierdzenia w terenie, plan zadań ochronnych zostanie stosownie zaktualizowany.

Ustalono, że nadrzędnym celem jest utrzymanie i tam gdzie jest to niezbędne i możliwe poprawa stanu ochrony przedmiotów ochrony. W niektórych przypadkach brak jest realnej możliwości poprawy wskaźników nawet w długiej perspektywie czasowej co wynika ze specyfiki siedliska w obszarze (dot. to m.in. gatunki charakterystyczne, bogactwo gatunkowe - dla siedliska 6230, procent zajęty przez siedlisko w transekcji, struktura przestrzenna płatów siedliska, gatunki charakterystyczne). Zaplanowano również monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych, a tam gdzie było to uzasadnione uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Nie wskazano konieczności zmiany granic obszaru.

Na potrzeby opracowania projektu PZO przeanalizowano wiele dokumentów, szczególną uwagę poświęcono dokumentom planistycznym – studiom uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego. Nie stwierdzono potrzeby wskazania zmian do ww. dokumentów planistycznych.

Z uwagi na przeprowadzoną inwentaryzację oraz wyniki prac terenowych a także zaproponowane działania nie stwierdzono potrzeby sporządzania planu ochrony dla tego obszaru Natura 2000. Na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 obwieszczeniem z dnia 14 kwietnia 2017 r. podano do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Skarżyskie

PLH260011, a obwieszczeniem 8 czerwca 2018 r. o przystąpieniu do opracowania projektu planu zadań ochronnych.

W związku z opracowywaniem projektu PZO dla obszaru Natura 2000 został powołany Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW) ds. tworzenia projektu PZO. W ramach prac zespołu zostały zorganizowane dwa jednodniowe spotkania w formie warsztatów w dniach 23 października i 31 października br. Informacja o spotkaniach została przekazana zainteresowanym drogą elektroniczną oraz listownie. Zaproszenia przesłano do wskazanych przez wójtów/burmistrzów pracowników Urzędów Gmin: Bliżyn, Skarżysko-Kamienna, Skarżysko-Kościelne, Szydłowiec i Chlewiska i sołtysów sołectw z terenu objętego przedmiotowym planem oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie. ZLW stanowili m.in. przedstawiciele lokalnych jednostek samorządowych, lokalnej społeczności, użytkowników gruntów położonych w granicach obszaru Natura 2000. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, przedstawiono obecny stan wiedzy o obszarze i jego przedmiotach ochrony. Analizowano informacje o uwarunkowaniach przyrodniczych, które mogą być pomocne w tworzeniu PZO. Poza tym omawiano istniejące i potencjalne zagrożenia jakie zidentyfikowano w obszarze. Uzgodniono także cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i stanu przedmiotów ochrony.

Ustanowienie PZO poprzedzone było przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa. W Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim (wydanie kieleckie z dnia 13.12.2019 r.) oraz w Gazecie Wyborczej (wydaniu mazowieckim z dnia 13.12.2019 r.) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 10.12.2019 r. o możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 w terminie od 16.12.2019 r. do 07.01.2020 r. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do właściwych terytorialnie Urzędów Gmin. Zgłaszanie uwag i wniosków możliwe było w formie ustnej do protokołu lub poprzez wysłanie listu pocztą tradycyjną lub epuapem, pocztą e-mail pod wskazany w ww. obwieszczeniu adres. Na etapie konsultacji społecznych do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wpłynęły następujące uwagi:

Lp.	Od kogo wpłynęły	Data wpływu	Czego dotyczyły złożone uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia
	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	31.12.2019	Brak informacji czy czy Plan Urządzenia Lasu zawiera zakres PZO	Uwaga uwzględniona, dodano zapis.
			Brak odniesienia w przedmiotowym dokumencie do przedmiotów ochrony o kodach 9130, 91D0, 91E0, 91P0 i 1084	Uwaga uwzględniona. stosowne zapisy znajdują się w uzasadnieniu do projektu zarządzenia.
2.	Towarzystwo Badań i Ochrony Przyrody w Kielcach	07.01.2020	Podane w planie działania fakultatywne dla pokrywających się przestrzennie przedmiotów ochrony teoretycznie powinny zostać dostosowane do wymagań bardziej zagrożonego nich. Jeżeli jednak zbytne zaostrzenie rygorów użytkowania rolnego doprowadziłoby do rezygnacji z	Uwaga uznana za zasadną. Jednak pełne wdrożenie jej treści do projektu PZO jest niemożliwe, ze względu na bardzo skomplikowaną i rozdrobnioną strukturę własności gruntów. Zapis został zmodyfikowany.

			gospodarowania, efekt będzie dla ochrony tego przedmiotu negatywny. Zarzucenie gospodarowania na obszarach łąkowych jest w tym momencie największym zagrożeniem. Ponadto tereny słusznie zaznaczone w planie jako stanowiska przelatki aurinii 1065 obejmują działki o bardzo różnym stopniu zaawansowania sukcesji – zarówno doskonale wykształcone łąkowiska jak i fragmenty całkowicie już zarośnięte lasem. W działaniach fakultatywnych dla przelatki aurinii należy przewidzieć możliwość dostosowania terminów i zakresów zabiegu przez eksperta w zależności od uwarunkowań konkretnej działki (biorąc pod uwagę także oczekiwania rolnika). Na dobrze wykształconym terenie łąkowym należy stosować ograniczenia bardziej restrykcyjne (koszenie ręczne w odpowiednich terminach), natomiast na działkach, na których czarcikęs łąkowy obecnie nie występuje z powodu zaawansowania sukcesji, ale stanowią potencjalne jego siedlisko, najważniejsze jest powstrzymanie sukcesji. W tym przypadku koszenie ciągnikiem, na krótszą wysokość i w szerszym zakresie terminów, może być bardzo skutecznym działaniem ochronnym. Ze względu na przywiązanie gatunku do etapu wczesnej sukcesji, utrzymanie łąkowisk przelatki aurinii na tej samej działce w perspektywie wieloletniej może być niemożliwe.	
--	--	--	--	--

			Ważne jest przestrzenne i czasowe różnicowanie intensywności koszenia. Działka koszona intensywnie przez kilka lat po zmniejszeniu tej intensywności za kolejne kilka lat staje się doskonałym siedliskiem lęgowym przelatki.	
			Wymóg koszenia ręcznego na murawach bliźniczkowych 6230 może być zbyt restrykcyjny i w rezultacie właściciel może nie zdecydować się na użytkowanie siedliska. Proponujemy przynajmniej warunkowe dopuszczenie koszenia ciągnikiem. Bezwzględnie ważne natomiast jest zebranie pokosu.	Uwaga nie uwzględniona. W projekcie zarządzenia wskazana jest możliwość użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego, a działanie to ma charakter obligatoryjny. Ponadto przewidziana została możliwość realizacji użytkowania kośnego w szczegółowo opisany, zgodny z programem rolno-środowiskowo-klimatycznym sposób, zaznaczając, że użytkowanie kośne powinno być wdrożone wyłącznie w przypadku braku użytkowania pastwiskowego. Dlatego zapisy w obecnym brzmieniu dają możliwość właścicielowi gruntów wyboru pomiędzy nieobarczonym restrykcjami (np. koniecznością dokonywania pokosu ręcznie) użytkowaniem kośnym i równoczesnym braku możliwości otrzymywania opłat rolno-środowiskowo-klimatycznych, a realizowanym w sprecyzowany sposób, ekstensywnym użytkowaniem kośnym, za które przysługują dopłaty.
			Na załącznikach mapowych należy zaznaczyć także obszar występowania przedmiotów ochrony, dla których nie określono działań fakultatywnych. Wymienienie w planie	Uwaga uwzględniona.

			jedynie działek jest nieczytelne dla potencjalnych interesariuszy. Działanie monitoringowe nie wymagają zaznaczenia na mapie (zapisy te są przeznaczone dla RDOŚ i ekspertów).	
			Należy zaznaczyć na mapach występowanie czerwńczyka nieparka 1060, nawet jeśli nie przewiduje się specjalnych działań ochronnych dla tego gatunku. PZO będzie pełnił wtedy funkcję informacyjną o rozmieszczeniu tego chronionego gatunku. W dłuższej perspektywie należy ocenić, czy działania przewidziane dla ochrony łąk wystarczą, gdyż gatunek ten preferuje bardziej uwilgotnione siedliska niż łąki świeże czy trzęślicowe. Na szczęście biocenozy te są bardziej odporne na sukcesję.	Zmodyfikowano załączniki mapowe, zaznaczono również zasięg działań ochronnych dla siedliska 91E0, dla którego brak działań fakultatywnych.
			Na załącznikach mapowych działaniami ochronnymi oprócz granic terenu objętego planem warto zaznaczyć pełne granice ostoi (na działkach w zarządzie Lasów Państwowych), aby uniknąć wrażenia niespójności obszaru i niekompletności planu.	Uwaga uwzględniona częściowo. Na załącznikach mapowych z lokalizacją działań ochronnych zaznaczone są granice obszaru Natura 2000 objęte planem (zatem bez gruntów będących w zarządzie PGL LP). Natomiast zgodnie z uwagą GDOŚ zmieniona załącznik nr 2, który obejmuje granice całego obszaru Natura 2000.
			Po wschodniej i południowej stronie torfowiska w Lipowym Polu oprócz siedliska 7140, na wyniesieniach mineralnych występują murawy bliźniczkowe 6230. Występowała tam i być może dalej występuje także przeplatka aurinia 1065. Ostatnie obserwacje gatunku wykonano tam w 2015 r. ()	W zakresie występowania siedliska 6230 uwaga została uwzględniona. Wprowadzono stosowne zmiany. Natomiast w zakresie występowania gatunku 1065 przeplatki aurinii uwaga nie uwzględniona, ponieważ wyniki badań terenowych nie wykazały obecności gatunku. Obecność gatunku na stanowisku wskazanym w

			██████). Częściowo siedlisko wykracza poza granice ostoi, na teren kolejowy.	piśmie może mieć charakter efemeryczny. Ponadto prowadzona we właściwy sposób ochrona siedliska 6230, która pokrywa się z płatem siedliska 1065 pozwoli na utrzymanie właściwych dla gatunku warunków, w tym utrzymanie populacji rośliny żywicielskiej.
			Na północnym obrzeżu torfowiska w Lipowym Polu występuje bór bagienny 91D0. Pod okapem drzewostanu występuje tam m.in. modrzewnica zwyczajna.	Uwaga została uwzględniona. Z uwagi na znaczny stopień degradacji tego siedliska w części obszaru poza PGL LP wprowadzono działanie polegające na dalszej weryfikacji płatów tego siedliska.
			W dolinie rzeki Bernatki i jej północnego dopływu występują torfowiska przejściowe 7140. Szczególnie cenny płat ciągnie się wzdłuż północnego dopływu Bernatki (pn. – wsch. Zaznaczenia). Związany jest z wysiękiem żelazistych wód podziemnych. Cechuje się dobrze zachowaną warstwą mszystą z pływającym płem i występowaniem rosiczki okrągłolistnej. Płaty wzdłuż rzeki Bernatki mają charakter bardziej zbliżony do turzycowisk, jednak ze względu na podtopienie terenu przez bobry i wysięki żelazistych wód wzdłuż północnej krawędzi doliny, możliwa jest ich ewolucja kierunku torfowisk mszystych. Zagrożeniem istniejącym dla torfowisk przejściowych jest składowanie na ich brzeżach resztek pozrębowych, które powodują zasłonięcie i eutrofizację siedliska.	Uwaga została uwzględniona, wprowadzono stosowne zmiany.
			W tej samej okolicy wzdłuż północnego brzegu rzeki w kompleksie niewielkich	Uwaga nie uwzględniona. Płat siedliska 91E0 charakteryzuje się niewielką

			źródeł kopułowych widocznych wyraźnie ba zobrażowaniu lidarowym, występują inicjalne, źródłkowe łęgi 91E0. Drzewostan jest zjuwenilizowany, a w wielu miejscach wprowadzono sztuczne uprawy sosnowe, jednak w runie występują takie gatunki jak szczyr trwały i jarzianka większa. Oznacza to duży potencjał regeneracyjny siedliska i jego podgórski charakter. Niestety obecnie trwa wycinka drzewostanu, głównie właściwej dla siedliska olszy.	reprezentatywnością, obecnie stan ochrony uznano za zły, ponieważ jest to grunt prywatny i nie jest możliwa poprawa i utrzymanie tego stanowiska.
			Zadanie czynnej ochrony (fakultatywne) dla przeplatki aurinii 1065 w kompleksie łąk koło Ciechostowic warto koncentrować w jego północnej części, gdzie ze względu na warunki wodne sukcesja zachodziła wolniej i gdzie gatunek był notowany. Jeśli inwentaryzacja wskazała konkretne stanowiska również w południowej części kompleksu, uwagę należy zignorować.	Zgodnie z sugestią nie wzięta pod uwagę ponieważ pojedyncze osobniki przeplatki aurinii zostały odnotowane na przeważającej części stanowiska w rejonie miejscowości Ciechostowice, również poza najlepiej zachowanymi fragmentami siedliska tego gatunku.
			W obrębie pierwotnie planowanego węzła drogowego Skarżysko Północ przetrwał fragment najcenniejszego stanowiska przeplatki aurinii 1065, będący zarazem bogatą florystycznie murawą bliźnicową 6230. Obecnie stan łągowiska przeplatki na podstawie ilości suchych łodyg czarcikęsu łąkowego można ocenić na bardzo dobry. Nie wiadomo jednak, czy zmiany stosunków wodnych wywołane budową w dłuższej perspektywie czasu nie spowodują jego degradacji.	Uwaga nieuwzględniona. Nie planuje się powiększenia obszaru.

			Wskazane jest powiększenie ostoi tak, aby objąć to stanowisko, wraz z sąsiednim łakami, na których występują m.in. bukwica zwyczajna i goryczka wąskolistna (zniekształcone brakiem użytkowania murawy bliźniczkowe i łąki trzęślicowe).	
--	--	--	--	--

Z uwagi na wprowadzone do projektu planu zadań ochronnych zmiany wynikające ze zgłoszonych uwag oraz zmian dotyczących obszarów Natura 2000 w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także uszczegółowienia celów działań ochronnych powtórzono udział społeczeństwa.

W Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (na tablicy ogłoszeń) oraz w dzienniku Echo Dnia (wydanie z dnia 25.11.2025 r.) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 20.11.2025 r. o ponownej możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 w terminie od 26.11.2025 r. do 16.12.2025 r. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia do właściwych terytorialnie gmin. Zgłaszanie uwag i wniosków możliwe było w formie ustnej do protokołu lub poprzez wysłanie listu pocztą tradycyjną, przez ePUAP, e-doręczenie lub pocztą e-mail pod wskazany w ww. obwieszczeniu adres.

Na etapie powtórnych konsultacji społecznych do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wpłynęły uwagi:

Lp.	Od kogo wpłynęła uwaga	Data wpływu	Czego dotyczyły złożone uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	9.12.2025 r. (e-mail)	W tabeli w załączniku nr 3 przy wskaźniku „Zarośnięcie przez drzewa” uzupełnić ilość stanowisk	Uwaga uwzględniona.
			W tabeli w załączniku Nr 3 wskazano mniejszą powierzchnię niż w SDF w uzasadnieniu wyjaśnić z czego wynika.	Uwaga uwzględniona.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 97 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz § 3 zarządzenia nr 19/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 16 września 2025 r. w sprawie powołania Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Kielcach pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody – Uchwała Nr 13/2025 z dnia 1 grudnia 2025 r.

Ponadto, mając na uwadze otrzymane w ostatnim czasie uwagi od Ministra Klimatu i Środowiska do innych aktów prawa miejscowego w przedmiotowym planie również zostały one uwzględnione. Uwagi te dotyczyły: nieprawidłowej redakcji oznaczania załączników oraz brak informacji w załączniku nr 1 czym jest układ „współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992”. Wobec tego w tym zakresie projekt uległ modyfikacji.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. 2025 r. poz. 428), uzgodniony przez Wojewodę

Świętokrzyskiego pismem znak: PNK.V.0521.5.2026 z dnia 18 lutego 2026 r. i Wojewodę Mazowieckiego pismem znak: WP-II.0521.1.1.2026. z dnia 4 lutego 2026 r.

Ocena skutków regulacji:

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Zarządzenie będzie bezpośrednio oddziaływać na Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Kielcach i Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie, a także właścicieli i zarządców terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000, adekwatnie do części której dotyczy.

3. Osiągnięcie celu projektu.

Wydanie aktu prawa miejscowego jest jedynym środkiem do osiągnięcia celu projektu, tj. ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

4. Konsultacje społeczne.

W opiniowaniu i konsultowaniu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych uczestniczyli członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy oraz społeczeństwo, na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

5. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że potencjalny koszt realizacji wszystkich działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wyniesie łącznie około 350 000 zł. Koszt działań z zakresu monitoringu działań ochronnych i monitoringu stanu siedlisk szacunkowo wyniesie około 150 000 zł oraz uzupełnienia stanu wiedzy: 60 000,00 zł

6. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

7. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

8. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

9. Wpływ regulacji na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych:

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną osób niepełnosprawnych oraz osób starszych, natomiast może mieć wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny jeżeli dotyczy to właścicieli i zarządców terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000.

10. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- „Dyrektywie Siedliskowej” - Dyrektywie Rady 79/43 z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny;
- „Dyrektywie Ptasiej” - Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.